

sui generis узајамно не искључују, нарочито на питању суверенитета. Из овако схваћених република, како амандмани сугеришу, право самоорганизације република мора бити једна од основних могућности испољавања њеног суверенитета. Не улазећи у све детаље, нагласио бих да су ми блиска гледишта да су амандмани дужни да утврде шта је израз суверенитета сваке републике понаособ и у том оквиру Социјалистичке Републике Србије. Без тога, амандмани могу бити основа за различите интерпретације односа република — аутономија, при чему су могућа свака претеривања. Очигледно је да ту има неспоразума, очигледно је да има и тенденција битног разилажења и то може довести до веома тешке ситуације. Не спада у групу оних који су уплашени за Србију, али је чињеница да амандмани потенцијално омогућавају тешкоће конституисања политичког система СР Србије. Мислим да треба све учинити да амандмани тим тешкоћама не допринесе, ако већ нису у стању да их спрече. Због тога је основан захтев да амандмани прецизније дефинишу социјалистичку републику у односу на сва ова питања о којима је било речи.

И најзад, амандмани морају бити појашњени, како би се постигла већа конзистентност и како би било могуће да се што више доведе у склад са принципима Устава. То није формална страна питања, јер се мора поћи од става да су Уставом Југославије утемељене тековине социјалистичке заједнице и да има пуно основа за тврђу да се унутар тога могу и морају решавати сва текућа питања, па и национална. Желим да истакнем да уставни принципи нису томе били препрека или још конкретније, никад и нигде озбиљно није показано да је самоуправна организација југословенског друштва отежавала успешно решавање националног питања. Због тога, без обзира на то колико има потреба за одговарајућим променама Устава и колико год то текући политички тренд наглашавао, ово не може бити основа за хендикеп самоуправљања и због тога треба учинити додатни напор да се овакав став у амандманима јасније и децидираније истакне.

Др Драгољуб Кавран: О НАЦИОНАЛНОМ И ТЕХНОЛОШКОМ, О СУСРЕТУ ИЛИ СУДАРУ

Дискусију о Амандманима треба да развијамо као дијалог а не пуки трансфер идеја. Способност за научну анализу којом, по претпоставци, располажемо, пружа шансу да се иде даље од сувог, дневног политичког прагматизма, да се, уместо решења која представљају подлогу за компромис у овом тренутку предложе решења која ће заштитити и лик система самоуправљања и обезбедити му функционисање на дугу стазу. Јер, политички прагматизам и његови привремени носиоци, сучени са потребом утврђивања дугорочних интереса радних људи креирају решења на основу интуиција, парцијалних информација и контаката, са често погрешним људима — без довољно ослоњања на науку као организовано знање, помоћу којег би прогностичке могућности биле повећане а предложена решења — ефикаснија. Уопште, анализирајући рад дела политичких снага које одре-

Ћују правац кретања у политичком тренутку у коме се налазимо, региструјемо изненађујућу равнодушност према резултатима до којих долазе поједине научне дисциплине без којих је отежано или немогуће ефикасно и савремено политичко одлучивање. Отуда је и дошло до овакве шароликости, контрадикторности и уграђене неефикасности амандмана који су пред нама. Јер, сукоби између неких политичара су често производ не сукоба интереса које претстављају — него вулгарно незнање, непознавање објективних законитости на којима почивају модерне институције друштва, након најновијег технолошког развоја.

Није наше да изналасимо који је део политичког врха амандамане креирао а који део се налазио у стању дефанзиве и који су се и какви ауторитети залагали да до оваквих решења дође. Ствар је то политичке битке о којој ће делимична истина изаћи на видело тек у нечијим мемоарима. Биће то можда прича о кукавичлуку и о храбрости а свакако о тражењу пута, или, тачније, излаза.

О избору пута, треба рећи реч у овој средини, баш због врсте друштвене одговорности коју носи ова кућа, и свако у њој: наставник који располаже знањем и студент који ће живети у будућем друштву, са последицама садашњих акција и одлука.

Тешко је отети се утиску да 25 година изградње социјализма у нашој земљи нису увек и 25 година искуства, него пре једна година искуства поновљена 25 пута. Наиме, не допуштамо да се један систем развије, технички дотера и постане подлога за даљи развој а већ га мењамо, правећи заокрете чије последице нисмо у стању ни оквирно да предвидимо. Као земља која се брзо развија не можемо стварати сувише круте структуре нити дозволити да нас нова знања не поведу новим путевима. Али када се ради о стратегијским заокретима, онда Покрет мора имати стратегију, апарат, и слику социјалних последица пред собом. Да ли је то овога пута био случај? Одговор је чини се, негативан. Бацили смо се у море промена, без копна на видику, засада. Имамо ли снаге за тако дуго пливање? И ко ће нам, уз коју цену пружити помоћ ако изнемогнемо?

Јер, несврстаност и независност су извор снажне националне енергије-када се остварују.

Данас смо у прилици да се ангажујемо на стварању позитивног концепта развоја, пре свега у оквирима Републике, која ће ускоро постати организациони оквир унутар кога се могу релативно стабилно предвиђати друштвена кретања. Материјална и социјална енергија републике ће касније вршити и утицај на ширем простору који зовемо Југославијом. Како ће деловати механизам повезивања интереса на југословенском нивоу, Амандманима није предвиђено на одговарајући начин, па ће остати емпирији и напрегнутим ситуацијама да сагласности производе.

Република у овим данима постаје — под утицајем светског развоја нове технологије — и сама велики систем у коме се културно-национални чиниоци постепено стапају са технолошко привредним чиниоцима. Док су први „затворени“, јер се нација а делимично и култура развија у односу према нечему, противстављена неком утицају, дотле технолошко-привредни чиниоци имају интегративно дејство. Наиме, снажно се развија

процес приближавања привреда појединих земаља док се понегде истовремено јавља национално диференцирање, раздвајање, као одбрана, страх од тог приближавања у структурама које тим приближавањем губе позиције. Отуда су ова два процеса-од којих је технолошки истовремено и светски а национални парцијалан-супротстављени у идеји, дејству и последицама. Код нас делују оба процеса а тренутно доминира процес националног диференцирања, неизбежно деформишући и угрожавајући овај први-технолошки. Каквом узлазном линијом ће ти конфликти ићи и где је граница где ће опет почети притисак ка уједињавању-видеће се релативно брзо, јер је данашњи развитак у свету тако експлозиван, да ћемо за апсурдност ситуације убрзо почети да плаћамо цену коју ће ставити у покрет дубље делове југословенског друштва од оних који су тренутно укључени.

Живимо у отсуству политичке и економске стратегије и, може се рећи релативном отсуству идејне стратегије. Налазимо се пред избором: даљег развоја самоуправљања квалитетно новог типа, са особеностима сваке културне средине: републике покрајине па и регије-или пред тоњењем у аутархизам и локалну затвореност, кривљење друге републике за сопствене тешкоће, примитивни, агресивни национализам, гашење пожара-поплавом.

Долазимо и у ситуацију да се запитамо каква је улога и положај једне мале-или шест још мањих земаља у модерном свету у условима тржишта које даје шансу једино оним целинама које после интеграције-успевају да освоје велике серије, да грански усмере привреде, дакле, оним великим системима у кибернетском смислу који могу мобилисати огромна средства, потребна данас за научно технолошки развој. Какве су особине и квалитети нове технологије коју може да развије једна република од 600 хиљада људи, или једна република од милион и 800 хиљада људи или република од 4,5 милиона људи или чак од 10 милиона? Уколико нису економски интегрисане у шире целине, било на Западу било на Истоку, а саме су се економски конституисале као националне економије? Да ли су то све могући минимуми или је реч о једном напору који овакав какав почиње не може да успе? Да ли се тиме делимично не жртвују витални интереси не само нација, и народности него и, одређена стопа привредног раста и тиме могућност бржег укључивања у свет развијених. Каква треба да је економска снага једне мале земље да би издржала једну гломазну инфраструктуру — управу, школство, здравство, када се она развија по моделу 6 + 2, када према неким статистикама УНЕСКО-а једино земља изнад 7 милиона становника и изнад 1.000 долара дохотка по глави становника може да рачуна на модерну, кибернетизовану управу?

То је питање на које за сада немамо одговор. Нажалост- интереси нису оно што објективно представљају већ оно што ми осећамо да јесу. Како они настају информисањем, остаје да се запитамо: Какву су мисију у новијем процесу вршила нека средства јавних информација — како су развила „национални интерес“ и ком су то интересу — објективно — служила. Даље, каква треба да буде организационо-кадровска снага да би република умела и могла да организује не само структуре за задовољење својих унутрашњих потреба, него да обезбеди и извешан вишак социјалне

енергије за стања конфликта и компромиса у које ћемо неизбежно улазити при чему ће социјална меморија, памћења прошлих генерација и те како ирационализовати и конфликте и компромисе. Наравно да ће то исцрпљивати и онако танак интелектуални слој који ће претежно носити терет.

Каква треба да нам је креативна снага и способност да упијемо у себе оне промене које свет освајају темпом, који мења нову технологију за осам година? Јер, ово није Србија из 1911. године, која је била десетину пута економски слабија и која је имала неколико десетина пута мање стручних људи и када се обрт технологије мерио са четири декаде. Улазимо у раздобље када се тај обрт технологије остварује у много краћим периодима. Да ли су промене које смо смислили упућене у правцу борбе за мењање традиционализованих, окошталих људских односа, модерну организацију новог технолошког — високо интегрисаног друштва у економском и политичком смислу, или су ово тенденције ка слабљењу, уситњавању материјалне базе и ка политичкој дезинтеграцији? Како ће се логика великих уједињавања пробити кроз ирационалност националних, регионалних и локалних брана, интереса и загрижености нашег, Балканског типа? Најзад, оно што је увек представљало монолитност у свакој држави, то су одбрана и спољни односи. Они се наравно, морају задржати, јер је то ствари једини центрипетални фактор у свакој држави, али како изгледа модерна одбрана, како њу конципирати и како обезбедити спољне односе, када се зна да ту може такође доћи до крупнијих продора у времену које предстоји?

Реч је, дакле, сада тренутно о ставу ове Републике, о њеној могућности да се самоорганизује, па нам остаје да решимо питање каква је нација, а каква је њена организација.

С друге стране, остаје нам да се запитамо како Србија може да пружи помоћ југословенској заједници, а да не жртвује могућност своје привредне експанзије и могућност одређеног растућег степена политичке социјализације и развитка савременог новог типа самоуправљања? нема се довољно енергије и за центрипетално деловање убудуће. Јер, основне дилеме пред којима се налазимо су тројаке.

С једне стране, заиста се примећује нека опасност етатизма и неоетатизма, иако је ту много примеса шаблонског приступа. Шта је неоетатизам тек треба испитати у периоду који долази. Јер, не треба се либити коришћења државних инструмената модерног типа, једне модерне државе да би се обезбедила привредна експанзија.

С друге стране, свесни смо продора једине по једномишљеништву чврсто организоване снаге која се данас помаља у нашем друштву — технокономске структуре, која и те како почиње да осваја и политичку моћ. Да ли ће доћи до спреге државне моћи и управљачког слоја у радним организацијама, — великим системима остаје да се види, али колико се чини, већ је почела да се ствара и једна посебна идеологија техноструктуре у Југославији, која већ продире, доказујући да је сама део класе, да превазилази све сукобе у друштву и да она нуди ред, дисциплину и могућност стварног развоја ка модерном друштву. Да ли је то прави одговор који можемо дати на овом степену развоја — остаје такође да се испита. Ако је други одговор: националистичка ентропија — онда је онај први одговор

једина алтернатива. Наравно, не у чистом виду, нити са искључиво негативним последицама, јер у последње време заиста треба да се запитамо да ли у низу наших предузећа радничка класа самоуправља, а техноекономска структура партиципира, или можда техноекономска структура управља, а радничка класа партиципира и да ли смо идеолошки припремљени за изазове нове технологије, или смо се боље припремили за изазове неосоцијализма.

То је такође однос, који је постао веома сложен и веома нејасан.

Ми сада улазимо у период који се карактерише низом растућих противречности. Док једно развијено друштво у оквирима свог плурализма може да ствара тачке трења и конфликта, које могу у својим уједињавањима да проузрокују позитивна кретања, чињеница је да се ми налазимо у историјским условима да су многи сукоби прошлости само у пепелу запретени, али да постоји могућност за нову силу у сукобима. Ко ће у тим сукобима добити и како се уопште може добити за сада не може бити јасно.

Уставни амандмани, који су пред нама, правнотехнички представљају лош текст. Они пре свега задовољавају дневне потребе, али никако не задовољавају дугорочније потребе друштва јер, свеобухватно разарају текст Устава 1963. године не замењујући га новим уставом, већ агрегатом амандмана. Овај „амандмански“, устав заснива се често на негативним концептима, укидањима и не нуди позитивна решења, и механизме који могу достићи нову границу ефикасности, не врши више функцију основног, највишег извора права из кога ће се касније развити савезно законодавство, републички устав и републичко законодавство. Земља ипак има на основу постојећег Устава једну стратегију, одређену концепцију, на основу које је могла да мобилише и политичку подлогу. Сада остаје нејасно на основу каквог концепта се може мобилисати политичка подлога убудуће, сем ако то не буде национални концепт. Он додуше буди енергију, он даје огромну пропулзију, али се сада укључују покрети — сапутници у свакој нацији, који нуде своје услуге — они покрети који нас нужно потискују ка грађанском друштву или крутом административном централизму с једне стране, а с друге стране чија права снага уствари произилази из национализма, дистанцирања и ксенофобије, из свих оних чинилаца који су у историји апсолутно доказали свој рушилачки, ирационални потенцијал као мало где у свету.

Долазимо у ситуацију да треба да се запитамо куда ћемо и нарочито, како ћемо даље. Добра страна коју откривамо то је да сада улазимо у период сазнања у Републици да један дефанзиван однос, један однос одбране, један однос страха од губитка преовлађује један однос експанзије, динамике доживљено осећање могућности да се та енергија трансформише на један посебан начин у једну модернију државу и модернију концепцију привредног система.

Ту је могуће изабрати два концепта — да останемо и даље у стању дефанзиве, нападања других, замерања, препуцавања, узајамних кривљења за одређене политичке и економске тешкоће, при чему је јасно да користи неће бити. Други је стваралачки.

Можемо такође да се ослободимо одбране једног концепта Југославије који очигледно није опште прихваћен од политичког и интелектуалног врха при чему наравно морамо рећи да онај ко је највише жртвовао у стварању те Југославије војно, и привредно на одређени начин, мора да осећа не носталгију него директан губитак. Већа је половина становништва или изгубила неког претка у ратовима који су водили уједињењу, или је добар део своје националне енергије раније користила за неговање одређене пијемонтске традиције, коју су људи Србије наследили.

Када истражујемо идеју о Југославији, онда ћемо потонути много дубље и од 1917. и 1912. и ићи чак у прву половину XIX века. То сада тек треба испитати, али остаје историографији да још нешто учини на том плану. Покушајмо сада са позитивним концептом.

Ми се сада налазимо у ситуацији да испитамо своју способност за промену, за упијање новог. Окренути се традицији само је утолико добро уколико појачава корен. Јасно је да ова Република, мора да осигура тржиште од најмање 10 милиона потрошача, а да се енергично бори за јединствено југословенско тржиште, које ће бити стално нападано, без обзира што је инаугурисано као уставна претпоставка. Ни инострани партнери не мирују и, уколико дође до одређених билатералних олакшица на републичким нивоима, можемо помишљати на постепену тенденцију ка стварању комплементарности неких иностраних и наших привреда, а те изазове нећемо моћи лако да савлађујемо са неефикасним системом на нивоу федерације.

С друге стране, тренутно је грех бити велики или већи, иако је Србија, са гледишта модерне теорије великих система готово безнадежно мала. Тог комплекса страха од величине треба се ослободити и успети можда да се то претвори у одређену кинетичку енергију у привреди. Да ли ћемо се сада окренути стварању једне повишене друштвене дисциплине и којим ћемо путевима кренути, остаје да видимо.

Да погледамо сада шта Србија може да учини за себе и тиме шта може да учини за Југославију, јер је то заиста нераздвојно, не због централне позиције Србије и не зато што је она највећа република и не зато што привредни успех Србије евентуално значи у доброј мери привредни успех Југославије, него како она може сада да развије неке групе својих способности у једином могућем организационом оквиру који гарантује ефикасно функционисање: републици. Како Србија може да послужи својим искуством Југославији?

Пре свега, ради се о уједињавајућим или интегративним способностима које Република може даље да развија. Наиме, чињеница је да се у Републици Србији данас налазе најкрупније концентрације организоване моћи у привреди. Велики пословни системи као један од одлучујућих чинилаца укључивања у будућност снажно су се развили у овој Републици. Разарати велике системе или онемогућавати их, ићи на ограничавање пуног размаха њиховог потенцијала значи ићи на угрожавање основног бића Републике и нације која у њој живи а и укупног потенцијала Југославије. Једини наш прави противник ту може бити наш традиционализам, наша љубав за одржавање статус квоа, наш страх од новог и непознатог. Линија

напада на велике системе је и демаркациона линија иза које се „нема куд отступати“.

Томе ће вероватно одговарати и одређени елементи политичког система и одређени елементи ставова и културе коју народ тек рађа. Остаје сада да се види како ће то организовано звање, велики системи у привреди и акумулирана политичка моћ у политичком врху Републике успети да хармонирају и да једно друго доводе у стање баланса, јер чини ми се да је то једина перспектива Републике да не падне у неоетатизам или у технократизам. Дакле, стање равнотеже, где ће успевати да једно друго на одређени начин држи под контролом. Сувише јак утицај организоване привреде довешће до тога да ће политички врх постати њена креација — сувише моћи политици значи опет административно мешање.

Да ли ћемо успети сада са наглим пробијањем политичке социјализације, са разбијањем регионализма, затворености, аутархичности у Србији? То је велики испит нашег развоја, при чему чинилац: време добија готово материјалну димензију.

Поставља се сада питање какве су наше дистрибутивне способности. Ту лежи бар двојака опасност. С једне стране можемо тендирати ка уравниловци и то ће нужно довести до одлива „сиве“ масе у иностранство; с друге стране мора се дизати ниво основних доходака како би се створили услови за васпитавање виших људских потреба модерног индустријског радника. Та наша дистрибутивна способност мора бити неки средњи однос. То ће имплицирати нов став према улози иностраног капитала и покушај да решимо проблеме његовог много ширег привлачења, са гаранцијама на нивоу Републике и њених банака.

Ми ћемо имати и проблем утврђивања послова и дужности у троуглу: политика — привреда — управа, јер и управа сада избија на одређени начин у први план. Она заиста представља један систем, који модеран, кибернетизован, снабдевен најмодернијим средствима скупљања информација, знања, може бити употребљен за пропулзију. Јер, скупљено знање није још увек сразмерно употреби тог знања у политичком одлучивању. Још увек ирационални чиниоци и те како пробијају бар на нивоу Југославије у екстремним формама, а управа може објективизовати многе сукобе. Онда ћемо заиста моћи управу да посматрамо као модерну сарадничку структуру, а не само да се ње бојимо као бирократисаног дела наше друштвене стварности. Али, сада све шансе привреди, великим интеграцијама.

Тиме јачамо способност укључивања ове Републике у интернационалне односе, јер несумњиво је чињеница да смо, привремено бар, изгубили могућност да се сусретнемо са будућношћу на нивоу Југославије као јединствене заједнице. Хетерогени развој, у коме тренутно имамо релативно развијене концепте о неразвијеним подручјима и релативно неразвијене концепте о развијеним подручјима чини, ситуацију незадовољавајућом. Ми нажалост нисмо успели да се споразумемо око опште стратегије располагања нашим унутрашњим снагама, што говори да се можемо за сада концентрисати само на уже оквире Републике и у њима можемо да појачавамо своју снагу, пропуштеноу кроз дупу националног осећања. Куда ће нас тај пут одвести, остаје да се питамо, уколико модерној технологији и ин-

теграцијама на Југословенском нивоу — не отворимо пут, уместо међуре-публичке треба почети са неговањем транспубличке сарадње.

А сада једна илустрација. У којој мери амандмани представљају правно несавршен текст, откривамо нпр. у Амандману XXX. Конкретно, ради се о обезбеђивању извесних центрипеталних снага друштва, о обезбеђивању одређене вертикале, која у друштву неизбежно мора постојати ако желимо да постоји Југославија. Не треба се бојати сваке вертикале. Свака вертикала није непријатељски елемент самоуправљања, јер је често и самоуправљање одређена вертикала интереса. Чули смо из уста једног значајног политичара, да се ефикасности и техници не смеју жртвовати национална права. Нећу да отворам ту дискусију о редоследу интереса, али ефикасност и техника стварају основне претпоставке на којима може да се развија модерна нација. Таква изјава, наравно намењена строго ограниченом унутрашњем тржишту заиста може да унесе и извесне раздоре и сумње у концепцију федерације у целини, а шта она значи преведена на језик амандмана видећемо.

Скраћем вашу пажњу на Амандман XXX, тачка 4, став други, где се савезни органи управе јављају у двострукој улози: — као непосредно одговорни за одређене послове и посредно одговорни, односно одговорни уопште. Код непосредне одговорности запажамо нејасноћу у погледу обезбеђења јединства тржишта и финансија, јер цео тај механизам заштите није разрађен у уставним амандманима до краја. Остаје да се то тек учини. Али, уставни амандмани у себе упијају и део законске материје, а нису упили у себе и те како уставно важну, стратегијску материју, принципијелну материју дефинитивног обезбеђења јединства тржишта са одређеним механизмом аутоматских санкција. У оној материји, у којој органи управе нису непосредно одговорни, него само одговорни, запажамо да органи управе имају да раде на такав начин што се обавештавају, договарају и сарађују са одговарајућим републичким органима у оквиру остваривања права и дужности федерације.

У тачки 6. Амандмана XXX, став 3, каже се: Ако органи Републике односно аутономне покрајине не извршавају савезне законе и друге савезне прописе, за чије су извршење одговорни, Савезно извршно веће упозориће одговарајуће органе Републике, односно покрајине, а по потреби изнеће спорно питање пред Савезну скупштину.

Упозоравам вас да је редован низ у одлучивању у једној држави: доношење основне или политичке одлуке, затим организовање извршења или организујућа делатност и, најзад, непосредно извршење. У овом тренутку у том трију отпада трећи члан: остаје доношење политичке одлуке, онда организујућа делатност а затим се све опет враћа на политички план. Уместо да се продужи нормално до краја, до стадијума непосредног извршења, цела ствар се враћа на политичко одлучивање, у Савезну скупштину. А свако познаје довољно рад, функционисање и место Савезне скупштине, која она према предстојећем концепту заузима. Треба, можда, још ограничити федерацију али, ономе што остаје треба обезбедити ефикасност. Шта остаје од првог заштићивања дужности и права федерације, шта

треба да раде: коме, како и зашта су одговорни савезни органи управе? То је нелогичност, која мора бити на неки начин отклоњена, или се може довести и у сумњу могућност остваривања права федерације. Остали делови Устава који су обезбеђивали ову вертикалу отпали су, а то се стипулише тачком 8. истог амандмана. Остале, изгледа, савезном законодавству да коригује слабости амандмана, а ближој будућности да решења — провери.

Мр Будимир Кошуткић: УСТАВНИ АМАНДМАНИ И СУВЕРЕНОСТ НАРОДА

Пре сваке оцене Нацрта уставних амандмана мора се констатовати да су многа у њему предвиђена решења већ постала уставна правила и пракса, и да Нацрт, према томе, само потврђује оно што фактички постоји. Стога, не треба гајити илузије да се може нешто битније изменити у Нацрту уставних амандмана, посебно да то може бити изнуђено негативним мишљењима изнетим у јавној дискусији. Уосталом, оне друштвено-политичке снаге, које су биле стварни иницијатори уставних промена, су то недвосмислено изразиле на само кроз закључке донете на седницама неких политичких тела, већ и кроз сам начин израде Нацрта уставних амандмана. Ипак, упркос оваквом стању и перспективама, треба износити и јавно критиковати недостатке предложених уставних промена, као и указивати на одговорност оних функционера, који су без претходне сагласности народа фактички променили карактер југословенске заједнице, а који су и иначе у знатној мери одговорни за тешкоће у којима се она налази.

На XIII седници Председништва СКЈ истакнуто је да се мора отворено рећи истина о привредној ситуацији у којој се земља налази. Констатовано је да инфлација и спољнотрговински дефицит непрестано расту, а производња опада. Предложеним уставним променама требало је створити неопходне предуслове за успешније привредно пословање, даље јачање самоуправљања и социјалистичке демократије, као и пуније остваривање равноправности југословенских народа и народности. Нажалост, већ реализованим, иначе формално предложеним уставним променама, се не остварује и не може остварити ниједан од назначених циљева. Стога, поздрављајући иницијативу за променама у политичком систему мора се борити да она буде стварна а не формална као предложена, нарочито кад се имају у виду њени већ испољени негативни ефекти у пракси.

Основна слабост Нацрта уставних амандмана, из које и проистиче немогућност превазилажења економске, политичке и моралне кризе у којој се налази југословенско друштво, јесте потпуна блокираност и дисфункционалност политичког система. Неодржив је не само у теорији, већ и у пракси сваки концепт који представља амалгам између полуфедерализма и полуконфедерализма, нарочито кад почива на привидној равноправности, а у ствари на неравноправности и компромису појединих група, као што је случај с концептом у Нацрту уставних амандмана. Уставни